

Natuurtoets Kamperhoek Flevoland

Toetsing in het kader van de natuurwet- en regelgeving

17 mei 2023

Verantwoording

Titel	Natuurtoets Kamperhoek Flevoland
Opdrachtgever	Stichting Flevo-landschap
Projectleider	[REDACTED]
Auteurs	[REDACTED] & [REDACTED]
Tweede lezer	[REDACTED]
Uitvoering meet- en inspectiewerk	[REDACTED]
Projectnummer	1289946
Aantal pagina's	35
Datum	17 mei 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Doel	5
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Te beschouwen natuurwet- en regelgeving	5
1.4	Kwaliteit	6
2	Huidige situatie en beoogde ontwikkeling	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	8
2.3	Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing	10
3	Voortoets Natura 2000-gebieden	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Beschermingsregime Natura 2000-gebieden	12
3.3	Natura 2000-gebied IJsselmeer	12
3.4	Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer	14
3.5	Afkadering effecten	15
3.6	Effectbeoordeling aanlegfase (tijdelijke situatie)	16
3.7	Effectbeoordeling gebruiksfase (beoogde situatie)	18
3.8	Conclusie	18
4	Provinciaal beschermde gebieden	19
4.1	Natuurnetwerk Nederland	19
5	Soortenbescherming	22
5.1	Beschermingsregime en bepalingen	22
5.2	Vrijstellingen	23
5.3	Zorgplicht	23
5.4	Werkwijze	24
5.5	Literatuuronderzoek	24
5.6	Toetsing beschermde soorten	25
6	Conclusies en aanbevelingen	32
6.1	Aanleiding en doel	32
6.2	Relevante natuurwet- en regelgeving	32

6.3	Conclusies toetsing	32
6.4	Consequenties planvorming en uitvoering	33
7	Literatuur	34

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het doel van de toetsing, de relevante natuurwet- en regelgeving en de wijze van kwaliteitsborging.

1.1 Doel

Het Flevo-landschap is voornemens ontgrondingswerkzaamheden uit te voeren in natuurgebied Kamperhoek. De ontgrondingswerkzaamheden zijn bedoeld om de natuur in het gebied een kwaliteitsimpuls te geven. In opdracht van het Flevo-landschap heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het uitvoeren van deze werkzaamheden. Het project is uitvoerbaar als de voorgenomen werkzaamheden niet strijdig zijn met de natuurwet- en regelgeving, of als de benodigde vergunningen worden afgegeven en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

In deze rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

1. Welke natuurwet- en regelgeving is van belang?
2. In hoeverre is het voornemen (mogelijk) strijdig met de natuurwet- en regelgeving?
3. Zijn maatregelen en/of een vergunning/ontheffing/melding nodig?
4. Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming (Wnb) is het wettelijke stelsel voor natuurbescherming in Nederland. In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden geregeld. Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de verbodsbepalingen in de Wnb altijd gelden. Alleen onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Flevoland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning of ontheffing. Provinciale Staten (PS) van de provincie Flevoland kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde soorten. Naast de Wnb geldt vanuit provinciale ruimtelijke beleidsregels ook regelgeving met betrekking tot provinciaal beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

1.3 Te beschouwen natuurwet- en regelgeving

Natura 2000-gebieden

Nederland kent 162 gebieden die onder de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. De bescherming van deze gebieden is in Nederland geregeld in de Wnb. Natuurgebied Kamperhoek is niet als zodanig aangewezen, maar ligt wel in de directe nabijheid van Natura 2000-gebied IJsselmeer en Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer. Beide gebieden liggen op circa 100 meter van natuurgebied Kamperhoek. Gezien de afstand tot deze Natura 2000-gebieden en de aard van het voornemen zijn significante effecten op deze Natura 2000-gebieden op voorhand niet uit te sluiten. Toetsing van de mogelijke effecten op deze Natura 2000-gebieden is daarom nodig.

Provinciaal beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Veel natuurgebieden in Nederland zijn beschermd als het NNN. Het NNN omvat bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden met als doel deze beter met elkaar en het omliggende gebied te verbinden. Provincies zijn verantwoordelijk voor het aanwijzen van de gebieden. Natuurgebied Kamperhoek is onderdeel van het NNN. Toetsing van mogelijke effecten op het NNN is daarom nodig.

Houtopstanden

Bomenrijen langer dan 20 bomen en houtopstanden groter dan 10 are zijn beschermd, met enkele uitzonderingen. Dit heeft als doel het totale bosoppervlak in Nederland te behouden. Toetsing van effecten op beschermde houtopstanden is niet nodig omdat er geen bomen worden gekapt. Er wordt uitsluitend laagblijvend struweel en jonge houtopslag van hazelaar, zwarte els en gewone vlier verwijderd.

Beschermde soorten

Onder de Wnb zijn diverse planten- en diersoorten specifiek beschermd en voor alle soorten geldt dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Vanwege het mogelijk voorkomen van (beschermde) flora en fauna in en nabij het plangebied is een toetsing van mogelijke effecten op beschermde soorten noodzakelijk.

1.4 Kwaliteit

TAUW garandeert dat alle relevante beschermde gebieden bij het ecologisch onderzoek zijn betrokken. Voor soortenbescherming is geen volledige zekerheid te geven over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Dat komt doordat beschermde soorten soms in heel kleine aantallen voorkomen en in sommige jaren zelfs afwezig kunnen zijn. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede daarom is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

2 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk beschrijft de situatie, het voornemen en de gehanteerde uitgangspunten.

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in natuurgebied Kamperhoek in de provincie Flevoland. Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. De Kamperhoek ligt ten zuidwesten van de Ketelbrug in de luwte van de Ketelmeerdijk. Natuurgebied Kamperhoek beslaat een oppervlakte van circa 90 hectare en bestaat uit bos, moeras, plassen en graslanden. Het bos in de Kamperhoek bestaat vooral uit essen- en populierenbos met zoete kers, iep, gewone esdoorn en zwarte els. Enkele bossen worden volledig gedomineerd door populieren met veel dood staand hout en een ondergroei van gewone esdoorn, braam en grote brandnetel. In het midden van het gebied is een grote plas

aanwezig. Te midden van deze plas ligt een eiland dat is begroeid met struweel van hazelaar, opslag van zwarte els en gewone vlier, gras en rietruigte. Dit eiland wordt begraaasd. Het zuidwestelijke deel van de Kamperhoek bestaat uit structuurrijke graslanden en ruigte. Deze graslanden hebben een extensief karakter en worden begraaasd door runderen. In het graslandgedeelte liggen een aantal gegraven plassen. De noordwesthoek van het natuurgebied bestaat uit rietmoeras en een brede boomsingel met diverse struik- en loofboomsoorten. Dwars door het natuurgebied loopt een hoogspanningsverbinding. Ten noorden van de Kamperhoek ligt de autosnelweg A6 die door middel van de Ketelbrug een verbinding vormt tussen de Flevopolder en de Noordoostpolder. De afbeeldingen in figuur 2.2 geven een sfeerimpressie van de huidige situatie in natuurgebied Kamperhoek.

Figuur 2.1 Globale ligging van het plangebied in natuurgebied Kamperhoek in de provincie Flevoland.

Figuur 2.2 Impressie van de huidige situatie in natuurgebied Kamperhoek in de provincie Flevoland. 1. Het deel van het plangebied dat het meest zuidwestelijk ligt tussen 2 plassen in; 2: Molshopen tussen de plassen; 3: Rietvegetatie rondom het eiland vanaf de vaste kant gezien; 4: Een deel van de aalscholverkolonie; Figuur 5: Een oude vervallen oeverwaluwand op het eiland; Figuur 6: Takkenrillen en dunne houtopslag op het eiland

2.2 Beoogde ontwikkeling

De Kamperhoek is een natuurgebied met laagdynamische deltanatuur. Het gebied is in de periode 1966-1986 aangelegd om rust- en foerageergebied voor trekvogels te ontwikkelen. Met name in de beginperiode heeft het gebied als zodanig goed gefunctioneerd. Sinds de jaren 80 leidt natuurlijke successie er echter toe dat het moeras steeds verder dichtgroeit. Dit is in strijd met het streven naar een zo compleet mogelijk deltamoerassysteem dat kan functioneren als oevergebied van het IJsselmeer en Ketelmeer. Essentieel voor een goed functionerend moerassysteem is de aanwezigheid van voldoende schoon water en zoveel mogelijk sturing door natuurlijke processen. Een goede waterhuishoudkundige situatie is hierbij de sturende factor.

In natuurgebied Kamperhoek is momenteel sprake van twee knelpunten:

1. Het eerste knelpunt betreft de opslag op het eiland in de centrale plas. Dit is in strijd met doel voor een moeras. Het eiland ligt (te) hoog en is hierdoor niet nat genoeg voor de ontwikkeling en instandhouding van een moerassysteem. De plas rondom het eiland zit bovendien op een omslagpunt naar een troebel watersysteem. De realisatie van een moeraseiland kan bijdragen aan een beter ontwikkeld moerassysteem
2. Ten tweede zijn de graslanden met spaarbekkens in het westen van het gebied matig ontwikkeld door de relatief droge en voedselrijke omstandigheden. Het maaiveld van de

graslanden ligt veelal (te) hoog ten opzichte van het oppervlaktewatersysteem. Dit vormt een knelpunt voor de ontwikkeling van plas-dras situaties en natte graslanden

Om bovengenoemde knelpunten op te heffen zijn de volgende maatregelen beoogd:

1. Verdiepen en verlagen van het eiland in de centrale plas

Deze maatregel is beoogd om een betere uitgangssituatie voor een moerassysteem in de centrale plas te creëren. Het eiland ligt in de huidige situatie relatief hoog ten opzichte van het waterpeil. Het is wenselijk om het maaiveld van het eiland te verlagen tot (net) onder de waterspiegel. Doel van het verlagen van het eiland is het voorkomen van bosvorming en het stimuleren van moerasvegetatie. De grond die vrijkomt bij het afgraven van het eiland wordt vervolgens gebruikt om het beheerpad en de zwaluwbult in het natuurgebied te verhogen en om een bult te realiseren voor de uitkijkhut. Figuur 2.3 geeft een globale impressie van het eiland in de beoogde situatie.

Figuur 2.3. Boven: dwarsdoorsnede van het eiland in de beoogde situatie. Beneden: bovenaanzicht van het eiland in de beoogde situatie

2. Creëren laagtes en plasdras

De westelijke graslanden hebben een monotone vegetatie door de relatief droge en voedselrijke omstandigheden. De drooglegging is circa 0,5 tot 1 meter. Door laagtes in de vorm van ondiepe slenken aan te leggen worden de uitgangssituaties voor nat grasland en plas-drassituaties verbeterd. Figuur 2.4 geeft een globale impressie van de beoogde situatie in de graslanden.

Figuur 2.4. Impressie van de doorsnede van een slenk bij tijdelijke inundatie

Figuur 2.5 geeft een overzicht van de locaties de Kamperhoek waar de maatregelen beoogd zijn.

Figuur 2.5. Overzicht van de voorgenomen maatregelen in natuurgebied Kamperhoek

2.3 Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de toetsing in dit rapport:

- Het eiland in de centrale plas wordt als geheel verlaagd
- Voor de toegang tot de centrale plas en het eiland wordt gebruik gemaakt van een ponton
- Vrijkomende grond wordt zoveel mogelijk lokaal verwerkt
- Overblijvende grond wordt indien nodig benut om bestaande beheerpaden op te hogen
- Op het eiland is een oeverwaluwand gesitueerd. Deze wordt verplaatst
- Er worden geen houtopstanden verwijderd. Wel worden struwelen en jonge opslag verwijderd
- Op het eiland wordt een voormalig afdak voor grote grazers ontmanteld en verwijderd

- Er worden geen nachtelijke werkzaamheden uitgevoerd
- Er worden geen nieuwe lichtbronnen geplaatst
- Flevolandschap is voornemens om in het najaar van 2023 te starten met de uitvoering

3 Voortoets Natura 2000-gebieden

Dit hoofdstuk gaat in op de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied en bevat een beoordeling van de mogelijke effecten van het voornemen op deze gebieden.

3.1 Inleiding

Natuurgebied Kamperhoek ligt op circa 100 meter van de Natura 2000-gebieden IJsselmeer en Ketelmeer & Vossenmeer. Figuur 3.1 toont de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden. Beide Natura 2000-gebieden zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Een deel van Natura 2000-gebied IJsselmeer is tevens aangewezen als Habitatrichtlijngebied. De afstand tot Habitatrichtlijngebieden van het IJsselmeer bedraagt meer dan 40 kilometer. Gezien de aard van het voornemen en de afstand tot deze Natura 2000-gebieden, zijn significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen met betrekking tot kwalificerende vogelsoorten niet op voorhand uit te sluiten. Een toetsing aan het onderdeel gebiedenbescherming van de Wnb is daarom nodig.

Figuur 3.1 Globale ligging van natuurgebied Kamperhoek en het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

3.2 Beschermingsregime Natura 2000-gebieden

De voorgenomen maatregelen zijn alleen toegestaan indien deze met zekerheid niet leiden tot significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied. Dat vloeit voort uit Wnb artikel 2.7, lid 2.

Wnb artikel 2.7, lid 2:

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Het voornemen moet, in de zin van de Wnb, beschouwd worden als 'project'. Zulke projecten zijn, althans wanneer ze gevolgen kunnen hebben voor één of meer instandhoudingsdoelstellingen in één of meer Natura 2000-gebieden, alleen toegestaan met een vergunning. In deze voortoets wordt nagegaan of het project significante gevolgen *kan* hebben voor Natura 2000-gebieden, en zo ja welke gevolgen.

Kunnen significante gevolgen op een Natura-2000 gebied niet worden uitgesloten, dan moet op basis van artikel 2.8, eerste lid, een passende beoordeling worden gemaakt, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied. Een vergunning mag uitsluitend worden verleend wanneer uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat het project geen significante gevolgen zal hebben voor Natura 2000-gebieden.

Kunnen significante gevolgen op voorhand worden uitgesloten, dan is geen sprake van een project zoals bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, en hoeft geen passende beoordeling te worden uitgevoerd.

3.3 Natura 2000-gebied IJsselmeer

Het IJsselmeer is het grootste zoetwatermeer van Nederland en volledig aangewezen als Natura 2000-gebied. Het IJsselmeer is in fases ontstaan nadat de Zuiderzee in 1932 werd afgesloten van de Waddenzee door de aanleg van de Afsluitdijk. In 1976 is de aanleg van de Houtribdijk voltooid die de grens vormt tussen het IJsselmeer en het Markermeer. De A6 vormt de grens met het Ketelmeer, waarmee het IJsselmeer in open verbinding staat. Het IJsselmeer vormt het afwateringsgebied van de IJssel. Via het Ketelmeer wordt een deel van het sediment uit de IJssel doorgevoerd naar het IJsselmeer. Het IJsselmeer is als grote zoetwaterplas van nationaal en internationaal belang voor vogels. Diverse trekvogels zijn afhankelijk van het IJsselmeer als overwinteringsgebied, als ruigebied of als tussenstop, bijvoorbeeld tijdens de trek van hun broedgebieden in Scandinavië, Noordwest Rusland en Siberië naar de overwinteringsgebieden in West-Afrika. Het IJsselmeer is hiermee een onmisbare schakel in het trekvogelnetwerk.

3.3.1 Vogelrichtlijnsoorten: broedvogels

Natura 2000-gebied IJsselmeer is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de waarde voor een aantal vogelsoorten. In tabel 3.1 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende soorten broedvogels weergegeven.

Tabel 3.1 Aangewezen broedvogels in Natura 2000-gebied IJsselmeer

Broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling omvang populatie
A017-Aalscholver	=	=	8000*
A021-Roerdomp	>	>	7
A034-Lepelaar	=	=	25
A081-Bruine kiekendief	=	=	25
A119-Porseleinhoen	>	>	18
A137-Bontbekplevier	>	>	13
A151-Kemphaan	>	>	20
A193-Visdief	=	=	3300
A292-Snor	=	=	40
A295-Rietzanger	=	=	990

3.3.2 Vogelrichtlijnsoorten: niet-broedvogels

In tabel 3.2 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende soorten niet-broedvogels weergegeven.

Tabel 3.2 Aangewezen niet-broedvogels in Natura 2000-gebied IJsselmeer

Broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling omvang populatie	Belangrijkste functie
A005-Fuut	>	>	220	f
A017-Aalscholver	=	=	8100	s,r,f
A034-Lepelaar	=	=	30	F
A037-Kleine zwaan	=	=	20	F
A037-Kleine zwaan	=	=	1600	S,r
A040-Kleine rietgans	=	=	30	S, r, f
A041-Kolgans	=	=	4400	F
A041-Kolgans	=	=	19000	S,r
A043-Grauwe gans	=	=	580	S,r,f
A045-Brandgans	=	=	1500	F
A045-Brandgans	=	=	26200	S,r
A048-Bergeeend	=	=	210	F
A050-Smient	=	=	10300	S,r,f
A051-Krakeend	=	=	200	F
A052-Wintertaling	=	=	280	F
A053-Wilde eend	=	=	3800	F
A054-Pijlstaart	=	=	60	F
A056-Slobeend	=	=	60	F
A059-Tafeleend	=	=	310	F
A061-Kuifeend	=	=	11300	F

Broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling omvang populatie	Belangrijkste functie
A062-Toppereend	=	=	15800	F
A067-Brilduiker	=	=	310	F
A068-Nonnetje	>	>	180	F
A070-Grote zaagbek	>	>	1850	F
A125-Meerkoet	=	=	3600	F
A132-Kluut	=	=	20	F
A140-Goudplevier	=	=	9700	S,r,f
A151-Kemphaan	=	=	2100	F
A151-Kemphaan	=	=	17300	S,r
A156-Grutto	=	=	290	F
A156-Grutto	=	=	2200	S,r
A160-Wulp	=	=	3500	S,r
A160-Wulp	=	=	310	F
A177-Dwergmeeuw	>	>	85	F
A190-Reuzenster	=	=	40	S,r,f
A197-Zwarte stern	>	>	73200	F
A702-Toendrarietgans	=	=	Behoud	S,r

3.4 Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer

Het gebied Ketelmeer en Vossemeer bestaat uit een uitgestrekt zoetwatermeer, zand- en modderbanken en moerasvegetatie. De meren kregen in 1957 hun huidige vorm na de aanleg van de dijken rond Oostelijk Flevoland. Het Ketelmeer heeft een gemiddelde diepte van -2.9 meter NAP en heeft een slib- en zavelrijke bodem. Het is daarmee relatief diep en heeft alleen in het oostelijk deel omvangrijke ondiepten met waterplanten. In het oosten van het gebied is sprake van grote peildynamiek als gevolg van op- en afwaaiing. Daardoor kon de oorspronkelijke land-waterovergang met uitgestrekte zones waterriet gedeeltelijk in stand blijven. In het oostelijke deel zijn in 1997 en 2002 eilandjes aangelegd, het geheel bestaat nu uit zand- en slikplaten, rietvelden en geulen. Het Vossemeer vormt een verbinding tussen het Ketelmeer en de Veluwerandmeren, en ontvangt het meeste water via de Roggebotsluis uit het Drontermeer. Het Vossemeer is veel zandiger dan het Ketelmeer en is buiten de vaargeul grotendeels minder dan een meter diep. In 1997 is er een moeraszone aangelegd.

3.4.1 Vogelrichtlijnsoorten: broedvogels

Natura 2000-gebied IJsselmeer is aangewezen als Vogelrichtlijngebied vanwege de waarde voor een aantal vogelsoorten. In tabel 3.3 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende soorten broedvogels weergegeven.

Tabel 3.3 Aangewezen broedvogels in Natura 2000-gebied Ketelmeer en Vossemeer

Broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling aantal broedparen
A021-Roerdomp	>	>	5
A119-Porseleinhoen	>	>	4
A298-Grote karekiet	>	>	40

3.4.2 Vogelrichtlijnsoorten: niet-broedvogels

In tabel 3.4 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende soorten broedvogels weergegeven.

Tabel 3.4 Aangewezen niet-broedvogels in Natura 2000-gebied Ketelmeer en Vossemeer

Niet-broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling omvang populatie	Belangrijkste functie
A005-Fuut	=	=	350	F
A017-Aalscholver	=	=	870	S,r,f
A034-Lepelaar	=	=	8	F
A037-Kleine zwaan	=	=	5	S,r,f
A041-Kolgans	=	=	220	S,r,f
A043-Grauwe gans	=	=	680	S,r,f
A051-Krakeend	=	=	160	F
A052-Wintertaling	=	=	360	F
A054-Pijlstaart	=	=	50	F
A059-Pijlstaart	=	=	350	F
A061-Kuifeend	=	=	4500	F
A068-Nonnetje	=	=	30	F
A070-Grote zaagbek	=	=	70	F
A094-Visarend	=	=	3	F
A125-Meerkoet	=	=	1700	F
A156-Grutto	=	=	20	S,r,f
A190-Reuzenstern	=	=	10	S,r,f
A702-Toendrarietgans	=	=	behoud	S,r

3.5 Afkadering effecten

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Effecten op Natura 2000-gebieden door oppervlakteverlies en versnippering zijn op voorhand uitgesloten. De voorgenomen maatregelen in de Kamperhoek kunnen op verschillende manieren wel effect hebben op kwalificerende soorten broed- en niet-broedvogels in omliggende Natura 2000-gebieden. Zowel voor de aanlegfase als de gebruiksfase dienen de mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden te worden beschouwd.

Voor de aanlegfase zijn de volgende storingsfactoren relevant voor toetsing:

- Verstoring door geluid
- Optische verstoring
- Verzuring en vermesting door stikstofdepositie vanuit de lucht

Voor de gebruiksfase zijn de volgende storingsfactoren relevant voor toetsing:

- Vernetting/verdroging leefgebieden van aangewezen vogels buiten Natura 2000-gebied

3.6 Effectbeoordeling aanlegfase (tijdelijke situatie)

In onderstaande paragrafen wordt voor de relevante storingsfactoren beoordeeld of tijdens de aanlegfase (significante) negatieve effecten kunnen optreden binnen de Natura 2000-gebieden.

3.6.1 Verstoring door geluid

Verstoring door geluid wordt veroorzaakt door onnatuurlijke geluidsbronnen. Geluid kan verdragen waardoor ook verder van de bron een verstoringseffect kan optreden op aanwezige soorten. De mate van verstoring is afhankelijk van het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Verstoring door geluid kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van leefgebied (Synbiosys, 2023).

Tijdens de aanlegfase is tijdelijk sprake van activiteiten waarbij onnatuurlijk geluid geproduceerd wordt. Het betreft geluid dat geproduceerd wordt door mobiele werktuigen zoals graafmachines en tractoren die nodig zijn om de ontgrondingswerkzaamheden te kunnen uitvoeren.

3.6.1.1 Effecten geluid op broedvogels

Natuurgebied Kamperhoek ligt niet binnen een Natura 2000-gebied, maar het gebied biedt wel geschikt broedbiotoop aan broedvogels waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd voor de omliggende Natura 2000-gebieden IJsselmeer en Ketelmeer & Vossemeer. Zo bevindt zich in het moerasbos van de Kamperhoek een aalscholverkolonie en ook kunnen hier lepelaars tot broeden komen. Daarnaast kunnen in het rietmoeras kwalificerende broedvogelsoorten broeden zoals roerdomp, bruine kiekendief, porseleinhoen, snor, rietzanger en grote karekiet. Uitgangspunt is dat de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het reguliere broedseizoen, in het najaar van 2023 tussen september en december. De uitvoeringsperiode valt daarmee buiten de broedperiode van de aangewezen broedvogels. In deze periode is de kans op verstoring van broedvogels in de Kamperhoek redelijkerwijs uit te sluiten. Verstoring van aangewezen broedvogels binnen de Natura 2000-gebieden is uitgesloten, omdat er in de nabije omgeving geen broedbiotoop voor de aangewezen vogelsoorten aanwezig is. Negatieve effecten op broedende aangewezen broedvogels als gevolg van verstoring door geluid is uit te sluiten.

3.6.1.2 Effecten geluid op niet-broedvogels

Natuurgebied Kamperhoek ligt niet in Natura 2000-gebied, maar biedt wel geschikt leefgebied aan niet-broedvogels waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd voor de omliggende Natura 2000-gebieden IJsselmeer en Ketelmeer & Vossemeer. Zo biedt de centrale plas en het daarbinnen gelegen eiland slaap-, rust-, en foerageergebied aan verschillende soorten zwanen, ganzen, steltlopers, duikeenden, grondeleenden en andere watervogels. Het is niet uitgesloten dat

tijdens de uitvoeringsperiode aangewezen niet-broedvogelsoorten in het plangebied aanwezig zijn die als gevolg van de werkzaamheden tijdelijk hinder ondervinden als gevolg van verstoring door geluid. De verstoring zal echter niet leiden tot significant negatieve effecten op de aangewezen niet-broedvogelsoorten. De werkzaamheden zijn slechts van tijdelijke aard en er is in de nabije omgeving voldoende alternatief leefgebied aanwezig waar vogels tijdelijk naar kunnen uitwijken. Verstoring van niet-broedvogels binnen de omliggende Natura 2000-gebieden is niet aan de orde. Het geluid dat tijdelijke geproduceerd wordt gaat naar verwachting op in het achtergrondgeluid van wegen rondom de Kamperhoek, zoals de A6 en de Ketelmeerdijk. Negatieve effecten op aangewezen niet-broedvogels als gevolg van verstoring door geluid is uit te sluiten.

3.6.2 Optische verstoring

Menselijke aanwezigheid kan leiden tot verstoring van vogels. Optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. Een vogelsoort reageert bijvoorbeeld op bewegingen van mensen of voertuigen, omdat daarin een potentiële vijand wordt gezien. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen af van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewinning optreedt aan de verstoringbron. De effecten kunnen afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: In de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring (Synbiosys, 2023).

Tijdens de aanlegfase is tijdelijk sprake van menselijke betreding in de Kamperhoek waarbij ook gebruik wordt gemaakt van mobiele werktuigen en een ponton.

3.6.2.1 Effecten optische verstoring op broedvogels

Natuurgebied Kamperhoek ligt niet in Natura 2000-gebied. Optische verstoring van broedvogels binnen de omliggende Natura 2000-gebieden is niet aan de orde, omdat er in de nabije omgeving geen broedbiotoop voor aangewezen broedvogels aanwezig. Wel biedt natuurgebied Kamperhoek en het daarbinnen gelegen plangebied geschikt broedbiotoop en leefgebied aan vogels waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd voor de omliggende Natura 2000-gebieden IJsselmeer en Ketelmeer & Vossemeer. Zo bevindt zich in het moerasbos van de Kamperhoek een aalscholverkolonie en ook kunnen hier lepelaars tot broeden komen. Daarnaast kunnen in het rietmoeras kwalificerende broedvogelsoorten gaan broeden, zoals roerdomp, bruine kiekendief, porseleinhoen, snor, rietzanger en grote karekiet. Uitgangspunt is dat de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het reguliere broedseizoen, in het najaar van 2023 tussen september en december. De uitvoeringsperiode valt daarmee buiten de broedperiode van de aangewezen broedvogels. In deze periode is de kans op verstoring van aangewezen broedvogels in de Kamperhoek redelijkerwijs uit te sluiten. Negatieve effecten op broedende aangewezen broedvogels als gevolg van verstoring door geluid is uit te sluiten.

3.6.2.2 Effecten optische verstoring op niet-broedvogels

Het is echter niet uitgesloten dat tijdens de aanlegfase aangewezen Vogelrichtlijnsoorten in of in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn die als gevolg van de werkzaamheden tijdelijk verstoord worden. Zo biedt de centrale plas en het daarbinnen gelegen eiland slaap-, rust-, en foerageergebied aan verschillende soorten zwanen, ganzen, steltlopers, duikeenden,

grondeleenden en andere watervogels. Het is niet uitgesloten dat de werkzaamheden tijdens de aanlegfase zorgen voor tijdelijke verstoring van aangewezen niet-broedvogelsoorten. Doordat de werkzaamheden slechts van tijdelijke aard zijn en er voldoende alternatief leefgebied in de nabije omgeving aanwezig is om tijdelijk naar uit te wijken is significante verstoring van niet-broedvogels redelijkerwijs uit te sluiten. Doordat het plangebied optisch ligt afgeschermd van de omliggende Natura 2000-gebieden door houtopstanden en dijken is optische verstoring binnen de omliggende Natura 2000-gebieden niet aan de orde.

3.6.3 Verzuring of vermesting door stikstofdepositie vanuit de lucht

Tijdens de realisatie (de aanlegfase) van dit project kunnen er bronnen zijn die stikstofoxiden (NO_x) en eventueel ammoniak (NH_3) emitteren. De aanlegfase van voorgenomen ontwikkelingen en activiteiten is sinds 2 november 2022 niet meer vrijgesteld van vergunningplicht. Daarom is het op dit moment noodzakelijk om de effecten van stikstofemissies tijdens de aanlegfase in beeld te brengen.

De bijdrage aan de stikstofdepositie van het project 'werkzaamheden natuurgebied Kamperhoek' is berekend met de vigerende versie van het rekeninstrument AERIUS Calculator (versie 2022.1). Met het rekenmodel AERIUS is de volgende maximum bijdrage op omliggende Natura 2000-gebieden berekend (zie ook bijlage 1):

- 0,00 mol/ha/jaar voor de aanlegfase

Daarmee zijn er voor de aanlegfase geen negatieve effecten te verwachten op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebieden ten gevolge van het project, en is er voor het aspect stikstofdepositie geen sprake van vergunningplicht voor het project in het kader van de Wet natuurbescherming.

3.7 Effectbeoordeling gebruiksfase (beoogde situatie)

3.7.1 Vernatting en/of verdroging

Het project voorziet in ontgrondingswerkzaamheden in natuurgebied Kamperhoek. Dit moet bijdragen het behoud en verdere ontwikkeling van een moerassysteem in het gebied en moet voorkomen dat het eiland in de centrale plas dichtgroeit bosopslag. Het voornemen is lokaal van aard en leidt niet tot veranderingen in de waterhuishouding in omliggende Natura 2000-gebieden. De ontgroning wordt tot een dusdanige diepte uitgevoerd dat slechts lokaal nattere condities ontstaan. Negatieve effecten in Natura 2000-gebieden door vernatting of verdroging zijn daarom uit te sluiten. Wel kunnen riet- moerasvogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd voor de Natura 2000-gebieden IJsselmeer en Ketelmeer en Vossemeer profiteren van het project.

3.8 Conclusie

Het is mogelijk dat de werkzaamheden tijdelijk leiden tot verstoring van niet-broedvogels buiten Natura 2000-gebieden door geluid en bewegingen van mensen en voertuigen in het landschap. De verstoring is van tijdelijke aard en er is zijn in de nabije omgeving voldoende alternatieven

aanwezig voor vogels om tijdelijk naar uit te wijken. Er is daarom geen sprake van een significant negatief effect. Er is geen passende beoordeling of vergunning ingevolge de Wnb nodig.

4 Provinciaal beschermde gebieden

Dit hoofdstuk toetst het voornemen aan provinciale planologische beschermingsregimes.

4.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten. Het NNN bestaat uit natuurgebieden en verbindingzones die deze natuurgebieden met elkaar verbinden. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun ecologische kenmerken en waarden verliezen.

4.1.1 Toetsingskader NNN

Het NNN is planologisch beschermd via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en opgenomen in de provinciale structuurvisies en bestemmingsplannen van gemeenten. Het beschermingsregime van het NNN gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Wijzigingen van bestemmingsplannen, óf plannen of projecten die in strijd zijn met een vigerend bestemmingsplan, zijn in principe niet toegestaan indien per saldo sprake is van een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Ook mogen nieuwe plannen of projecten niet leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte van het NNN of afbreuk doen aan de samenhang tussen gebieden van het NNN.

Wanneer een voornemen een significant negatief effect heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden dan kan het voornemen uitsluitend plaatsvinden wanneer er geen reële alternatieven mogelijk zijn én er sprake is van een groot openbaar belang. Daarnaast moeten negatieve effecten gemitigeerd worden en overgebleven negatieve effecten worden gecompenseerd volgens de beleidsregels van de betreffende provincie. De herbestemming moet worden geborgd in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

4.1.2 Omgevingsverordening Flevoland (2022)

De omgevingsverordening van de provincie Flevoland is de provinciale uitwerking van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en geeft uitvoering aan het Barro. Deze provinciale verordening bevat alle regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving in de provincie Flevoland. Bij provinciale verordening worden de gebieden aangewezen die het NNN vormen. De ligging van die gebieden is geometrisch vastgelegd. Per aangewezen gebied zijn de te beschermen natuurwaarden vastgelegd door een beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden. Deze beschrijvingen geven per gebied inzicht in de reeds aanwezige natuurwaarden en, voor gebieden die bestemd zijn voor natuur of aangewezen voor natuurodoeleinden, tevens de potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste milieucondities. De bescherming van het NNN in de provincie Flevoland is geregeld in artikel 7.5 van de omgevingsverordening.

Artikel 7.5 van de Omgevingsverordening Flevoland

Lid 1. Een ruimtelijk plan of besluit, voor zover het betrekking heeft op een gebied binnen of nabij de aangewezen het Natuurnetwerk Nederland:

- a. strekt mede tot bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van dat gebied;
- b. maakt activiteiten alleen mogelijk als die ten opzichte van het ten tijde van de inwerkingtreding van deze titel van de verordening geldende bestemmingsplan, mits die per saldo niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden.

Lid 2. Voor zover een bestemmingsplan strijdig is met de bescherming en de mogelijkheden bedoeld in het eerste lid stelt de gemeenteraad binnen drie jaar na het inwerkingtreden van deze titel dat plan opnieuw vast met inachtneming van de bepalingen in het eerste lid.

4.1.3 Gebiedsbeschrijving

Natuurgebied Kamperhoek is begrensd als NNN. Figuur 4.1 toont de ligging van het plangebied in het NNN. De Kamperhoek is een gevarieerd gebied met moeras, bos, plassen en grasland en in 1968/69 aangelegd als vogelpleisterplaats, nadat zand van het depot ter plaatse was vergraven en afgevoerd. In het midden van het gebied is een grote plas gegraven. Het gebied ligt op een gunstige locatie langs de trekroute van vogels, vleermuizen en insecten langs de Natte As tussen Friese meren en Zeeuwse Delta.

Het moeras bestaat uit open water, dat plaatselijk omzoomd is door struweel en een soortenarme rietrand. Het oppervlaktewater is voedselrijk en van dusdanige goede kwaliteit dat bijzondere libellensoorten zoals de vroege glazenmaker, glassnijder, gevlekte witsnuitlibel, noordse witsnuitlibel, bruine korenbout en bruine winterjuffer hier voorkomen. Voorkomende moerasvogels zijn onder andere baardmannetje, bruine kiekendief, roerdomp, snor en ijsvogel.

In de grote plas ligt een eiland dat begroeid is met struweel en rietruigte. Dit eiland wordt begraasd. Door de combinatie van vochtig bos met moeras en ruig grasland zijn ook bijzondere vlindersoorten, zoals grote vos en grote weerschijnvlinder, in het gebied aanwezig. De in 2001 opnieuw uitgegraven plas is inmiddels volledig begroeid geraakt met ondergedoken waterplanten. In het graslandgedeelte liggen vier gegraven plassen. De plassen worden onder andere gebruikt door watervogels als wintertaling, zomertaling en slobbeend. De grootste kolonie oeverzwaluwen van Nederland maakt gebruik van een oud gronddepot wat speciaal voor de zwaluwen beheerd wordt.

Het zuidwestelijke deel van de Kamperhoek bestaat uit extensief begraasd structuurrijk grasland en ruigte. De graslanden worden begraasd door runderen en er komen bijzondere plantensoorten voor als rietorchis, rode ogentroost en stijve ogentroost.

Het bos in de Kamperhoek bestaat vooral uit essen- en populierenbos met zoete kers, iep, gewone esdoorn en zwarte els. Dit voedselrijke bos is een van de weinige bossen op zeeklei van

Dronten. Enkele bosvakken bestaan geheel uit populier met veel dood staand hout en een ondergroei van gewone esdoorn, braam en grote brandnetel. De noordwestrand van het moerasgebied bestaat uit een brede boomsingel met diverse struik- en loofboomsoorten. Het bosgebied wordt gebruikt door bosvogels als appelvink, wielewaal, buizerd en havik. En is van groot belang voor de libellen die zich in het moeras voortplanten, maar verder veel tijd in de boomkronen doorbrengen.

Figuur 4.1 De ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Wezenlijke kenmerken en waarden:

Voor NNN-gebied Kamperhoek zijn de volgende wezenlijke kenmerken en waarden geformuleerd:

- Rust- en foerageergebied voor watervogels vanuit het IJsselmeer, bos-, weide- en, rietvogels en bossoorten
- Onderdeel Natte As
- Leefgebied voor vlinders en libellen
- Gunstige ligging langs trekroute van vleermuizen
- Variatie in verschillende landschapstypen: bos, plassen, moeras, ruigte en weide

Lokale wezenlijke kenmerken en waarden

- De aanwezigheid van voedselrijk bos op zeeklei
- De aanwezigheid van oeverwaluwkolonie
- Poelen en begrazing van ruig grasland zorgen voor geschikt leefgebied voor vlinders

4.1.4 Toetsing NNN

4.1.4.1 Oppervlakte

Het Flevo-landschap is voornemens maatregelen uit te voeren in NNN-gebied Kamperhoek. De voorgenomen maatregelen leiden niet tot een significante vermindering van de oppervlakte van dit NNN-gebied. Het areaal aan NNN blijft gelijk. Het streven is om de natuurkwaliteit binnen het NNN een impuls te geven.

4.1.4.2 Samenhang

Met het uitvoeren van de maatregelen wordt geen afbreuk gedaan aan de samenhang van natuurwaarden binnen NNN-gebied Kamperhoek. Ook leidt het voornemen niet tot verminderde samenhang met andere NNN-gebieden in de omgeving.

4.1.4.3 Wezenlijke kenmerken en waarden

De voorgenomen maatregelen zijn bedoeld om het oppervlakte aan moeras en plas-dras situaties te vergroten. Deze maatregelen dragen bij aan de instandhouding en ontwikkeling van de voor het NNN-gebied Kamperhoek geldende wezenlijke kenmerken en waarden.

4.1.5 Conclusie

Er is met zekerheid geen sprake van negatieve effecten op het NNN. Vervolgstappen in de vorm van een nee, tenzij-toets zijn daarom niet nodig.

5 Soortenbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft of het voorgenomen plan of project negatieve effecten heeft op beschermde flora en fauna en of vervolgstappen nodig zijn.

5.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar soms ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent 3 beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn Europees beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn Europees beschermd via de Habitatrichtlijn en/of de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn of de verdragen van Bern en Bonn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Tabel 5.1 geeft een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in de bescherming van verblijfplaatsen en de bescherming tegen versturende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Flevoland kan een ontheffing

verlenen van de verboden zoals benoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Dit kan alleen wanneer er sprake is van een geldend wettelijk belang, er geen reële alternatieven zijn en er geen effect is op de staat van instandhouding beschermde soorten.

5.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren landelijk beschermd onder de categorie 'Nationale soorten', zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Gedeputeerde Staten van provincie Flevoland heeft bij verordening deze soorten 'vrijgesteld' van de ontheffingsplicht (provincie Flevoland, 2016). Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 5.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb. VR = Vogelrichtlijn, HR = Habitatrichtlijn. Cijfers verwijzen naar de wetsartikelen

Beschermingsregime Verbodsbepaling	Vogels - VR	Dieren - HR/ Bonn/Bern	Planten - HR/ Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)				
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen rust- of voortplantingsplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b	
Eieren:					
Vernielen (VR: en beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

5.3 Zorgplicht

De zorgplicht (Wnb, artikel 1.11) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. De initiatiefnemer neemt de noodzakelijke maatregelen om negatieve gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is overal van toepassing, binnen en buiten beschermde gebieden.

Ten aanzien van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Werkzaamheden in het water vinden uitsluitend plaats in de periode medio juli tot en met maart (buiten de voortplantingsperiode van amfibieën)
- Werkzaamheden in het water mogen niet worden uitgevoerd in de periode dat de watertemperatuur onder de 0 of boven de 25 graden Celsius komt. Dit omdat aquatische fauna dan lethargisch kan worden en niet kan vluchten
- Het water wordt voorafgaand aan de werkzaamheden licht beroerd zodat aquatische fauna kan vluchten naar weerszijden
- Takkenrillen, stobben en ander materiaal worden voorzichtig verwijderd en buiten de invloedsferen van de werkzaamheden neergelegd. Eventuele dieren die eronder schuilen en niet zelfstandig weg vluchten worden ook buiten het werkterrein geplaatst
- Bosschages en struweel binnen de werkterreinen worden verwijderd in de periode medio september tot en met januari. Hierbij wordt langzaam één richting gewerkt om fauna de kans te geven te vluchten

Om de hierboven genoemde maatregelen voor een aannemer overzichtelijk en praktisch uitvoerbaar te maken adviseren wij deze op te nemen in een ecologisch werkprotocol.

5.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- [De Ecoviewer van TAUW](#)
- Een oriënterend veldbezoek op donderdag 23 februari 2023

De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

5.5 Literatuuronderzoek

Tabel 5.2 geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en biotoop mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. In de omgeving van het plangebied komen geen beschermde planten voor.

Tabel 5.2 Beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en habitat mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Grondgebonden zoogdieren	Bever, otter (beide art. 3.5), boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn, wezel, das, eekhoorn (allen art. 3.10)

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis (allen art. 3.5)
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Boerenwaluw, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil, ringmus, roek, scholekster, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk (allen art. 3.1)
Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren	Blauwe reiger, grote bonte specht, huiswaluw, ijsvogel, oeverwaluw, spreeuw (allen art. 3.1)
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Alle vogelsoorten
Vissen	Houting (art. 3.5), kwabaal (art. 3.10)
Vlinders	Grote vos, grote weerschijnvlinder (beide art. 3.10)
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel, noordse winterjuffer, rivierrombout (allen art. 3.5), gevlekte glanslibel (art. 3.10)

5.6 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de in tabel 5.2 genoemde soorten beschreven.

5.6.1 Grondgebonden zoogdieren

Wezel en hermelijn komen voor in de omgeving van het plangebied, al wordt hermelijn zeer weinig waargenomen in Flevoland (NDFF, 2023). Wezel en hermelijn kunnen verblijfplaatsen hebben in takkenhopen, grondhopen, mollentunnels en kunnen grasland ook gebruiken als foerageergebied. Het eiland dat wordt afgegraven is gezien het feit dat het een eiland is en gezien het formaat ongeschikt voor verblijfplaatsen. Wezel en hermelijn kiezen eerder verblijfplaatsen op het vaste land, zodat ze niet dagelijks moeten zwemmen. In tegenstelling tot het eiland biedt het deel van het plangebied waar de slenken worden gegraven wel geschikt leefgebied. Er zijn molshopen en dus mollentunnels aanwezig (figuur 2.2, foto 2). Deze kunnen worden gebruikt als verblijfplaats. Verder is het een kruidenrijk grasland en daardoor geschikt als foerageergebied (figuur 2.2, foto 1). Gezien het voornemen dat in het belang is van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van natuurlijke habitats heeft het voornemen een sterk wettelijk belang. Met provincie Flevoland kan in overleg worden gegaan over de noodzaak van nader onderzoek naar wezel en hermelijn. Door zorgvuldig te werken, onder andere met een ecologisch werkprotocol kunnen effecten grotendeels worden voorkomen en kan mogelijk een ontheffing Wnb worden verkregen zonder nader onderzoek.

Steenmarter en bunzing kunnen verblijfplaatsen hebben in grondhopen, dicht struweel, in takkenhopen en/of gebouwen. In het plangebied zijn dergelijk geschikte verblijfplaatsen afwezig. Het plangebied biedt geen verblijfplaatsen aan steenmarter en bunzing. De mollengangen die geschikte verblijfplaatsen bieden aan wezel en hermelijn bieden geen geschikte verblijfplaatsen aan steenmarter en bunzing die aanzienlijk groter zijn. Foerageergebied worden gevormd door,

ruig gebroeide oevers, ruige vegetatie en grasland, tuinen en bosschages. In het plangebied zijn met riet begroeide oevers aanwezig en is ook grasland aanwezig. De met riet begroeide oevers worden niet aangetast bij het voornemen. Foerageergebieden van steenmarter en bunzing zijn erg groot. Een klein deel van het grasland wordt wel aangetast bij het voornemen, maar er blijft ruim voldoende grasland over. Het te vergraven deel van het grasland vormt daarom met zekerheid geen essentieel foerageergebied voor steenmarter en bunzing. Het voornemen heeft geen effect op de soorten. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

Boommarter komt voor in en rondom relatief oude bosgebieden en vooral op de hogere zandgronden. De soort heeft verblijfplaatsen boomholten en boomnesten. Ondanks dat het plangebied niet op een hoger gelegen zandgrond ligt vormt het westelijk deel van Kamperhoek potentieel geschikt leefgebied. De werkzaamheden zijn echter niet gericht op dit deel van Kamperhoek. Daarnaast worden bij het voornemen geen bomen gekapt of bosgebied aangetast. Gezien de afstand van het plangebied tot het bosgebied en doordat er overdag wordt gewerkt en boommarters 's nachts actief zijn is verstoring uitgesloten. Het voornemen heeft geen effect op boommarter. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

De bomen naast het plangebied zijn relatief jong en hebben geen grote boomnesten. Daarnaast worden de bomen niet aangetast bij het voornemen. Gezien de aard en duur van het voornemen heeft het voornemen geen effect op de soort. Een ontheffing Wnb en mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Bever komt voor in waterrijke gebieden zoals riviersystemen. De soort heeft verblijfplaatsen in oevers in de vorm van oeverholten en burchten. Bever komt voor in de omgeving van het plangebied. Tijdens het oriënterend veldbezoek op 23 februari 2023 zijn geen burchten, oeverholten of andere sporen van bever (zoals knaagsporen) aangetroffen. De soort heeft geen verblijfplaats in het plangebied. Eventueel kan een incidenteel zwervende bever de Kamperhoek passeren. Het voornemen heeft hier geen effect op. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb voor bever zijn niet nodig.

Otter komt vooralsnog incidenteel voor in het noordelijk deel van de Flevopolder (NDFF, 2023) en verblijfplaatsen in Kamperhoek zijn op dit moment met zekerheid uitgesloten. Er zijn geen waarnemingen van de soort bekend in het plangebied (NDFF, 2023). Eventueel kan een incidenteel zwervend exemplaar het plangebied passeren. Het voornemen heeft hier geen effect op. Het voornemen heeft geen effect op otter. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

Das komt vooralsnog incidenteel voor in het noordelijk deel van de Flevopolder (NDFF, 2023) en verblijfplaatsen in Kamperhoek zijn met zekerheid uitgesloten. Er zijn geen waarnemingen van de soort bekend in het plangebied (NDFF, 2023). Eventueel kan een incidenteel zwervend exemplaar het plangebied passeren. Het voornemen heeft hier geen effect op. Het voornemen heeft geen effect op das. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

Eekhoorn komt vooralsnog enkel incidenteel voor in het noordelijk deel van de Flevopolder (NDFF, 2023) en verblijfplaatsen van de soort zijn met zekerheid uitgesloten. Er zijn geen waarnemingen van de soort bekend in het plangebied (NDFF, 2023). Eventueel kan een incidenteel zwervend exemplaar het plangebied passeren. Het voornemen heeft hier geen effect op. Daarnaast worden er bij het voornemen geen bomen aangetast en er zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Het voornemen heeft geen effect op eekhoorn. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb voor eekhoorn zijn niet nodig.

5.6.2 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

5.6.2.1 Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, allerlei andere bouwwerken zoals kerken, kantoorpanden en bunkers, in grotten, in boomholtes of achter schors en in kieren van bomen. Globaal kan daarbij onderscheid gemaakt worden tussen in gebouwen verblijvende vleermuissoorten en in bomen verblijvende vleermuissoorten. Omdat vleermuizen een duidelijke jaarcyclus kennen, maken we onderscheid tussen verschillende typen verblijfplaatsen, namelijk zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen.

Binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen gebouwen aanwezig. De vervallen overkapping op het eiland wordt wel gesloopt bij de werkzaamheden, maar deze biedt geen beschutte wegkruipruimten aan vleermuizen. Ook worden er geen bomen aangetast bij het voornemen. Hierdoor is er ook geen effect op verblijfplaatsen in bomen. Het voorkomen van verblijfplaatsen binnen het plangebied is hiermee uitgesloten. Een nader onderzoek is daarom niet nodig en het overtreden van de verbodsbepalingen van de Wnb is uitgesloten. Een ontheffing voor het mogen overtreden van de verbodsbepalingen van de Wnb is in het kader van verblijfplaatsen van vleermuizen dus ook niet nodig.

Figuur 5.1 Vervallen overkapping op eiland

5.6.2.2 Foerageergebieden

Foerageergebieden van vleermuizen zijn onder andere groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen, andere opgaande begroeiing en watergangen. In het plangebied zijn dergelijke foerageergebieden aanwezig in de vorm van oppervlaktewater en bosranden. Het oppervlaktewater in het plangebied verandert niet wezenlijk bij het voornemen en de bosrand verandert evenmin. Door het vergraven van het eiland ontstaat er juist meer oppervlaktewater, wat een gunstig effect kan hebben op bijvoorbeeld watervleermuis. De ontwikkeling leidt tot insectenrijke beschutte wateren en graslanden. Dit is zeer geschikt als foerageergebied van vleermuizen. Het voornemen heeft geen negatief effect op foerageergebieden van vleermuizen.

5.6.2.3 Vliegroutes

Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. In het plangebied zijn dergelijke lijnvormige elementen afwezig. De werkzaamheden leiden niet tot het aantasten van een essentiële functie van het plangebied voor lokale vleermuispopulaties. Een nader onderzoek naar essentiële vliegroutes is dan ook niet nodig. Een ontheffing voor het aantasten van essentiële vliegroutes is ook niet nodig.

5.6.2.4 Conclusie vleermuizen

Het is uitgesloten dat het voornemen beschermde functies voor vleermuizen aantast. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb voor vleermuizen zijn niet nodig.

5.6.3 Vogels

5.6.3.1 Vogels - jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest.

Boerenzwaluw, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ringmus, slechtvalk, steenuil, scholekster en torenvalk broeden in of op (hoge) gebouwen, in nestkasten, op hoogspanningsmasten. Scholekster broedt ook op de grond in pioniersystemen, zoals zandstranden. Steenuil broedt ook in holle oude knotwilgen. In of direct naast het plangebied zijn dergelijke broedplaatsen niet aanwezig. Het voornemen heeft geen effect op nestplaatsen van de hier boven genoemde soorten. Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en torenvalk broeden in grote boomnesten (horsten). Bij het voornemen worden geen bomen gekapt. Hierdoor is het uitgesloten dat nesten in bomen worden aangetast. Het is niet uitgesloten dat deze vogelsoorten in bomen rondom het plangebied broeden. Bij het voornemen worden maatregelen genomen om het verstoren van broedende vogels te voorkomen, zie paragraaf 5.6.3.3. Het natuurgebied Kamperhoek biedt essentieel foerageergebied aan verschillende soorten met jaarrond beschermde nesten. Werkzaamheden zijn echter beperkt tot relatief klein deel en tijdelijk in een minder gevoelige periode. Na de werkzaamheden is het plangebied het weer geschikt of zelfs van betere kwaliteit voor deze soorten. Effecten op jaarrond beschermde nesten en essentieel leefgebied zijn hierdoor uitgesloten. Nader onderzoek naar vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en het aanvragen van een ontheffing Wnb is niet nodig.

5.6.3.2 Vogels – jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om vogels die vaak elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze gebroed hebben, maar die wel flexibel zijn om een nieuw nest te maken of zich elders te vestigen. Het gaat dus om de bescherming van het functionele leefgebied en dit is alleen aan de orde als de betreffende soort voor zijn voortplanting uitsluitend afhankelijk is van dat functionele leefgebied en er geen alternatieven of uitwijkmogelijkheden in de omgeving zijn.

Een omgevingsscan is nodig om per soort te bepalen of het nest en het functionele leefgebied bij dit voornemen jaarrond beschermd zijn. Daarbij spelen de landelijke staat van instandhouding (die voortkomt uit onder andere verspreiding, populatie en trend), het belang van de in en nabij het plangebied aanwezige populatie en alternatief leefgebied in de directe omgeving een belangrijke rol.

Grote bonte specht, ijsvogel en oeverzwaluw, hebben allemaal een gunstige staat van instandhouding (SOVON, 2021). Maatregelen ten gunste van deze soorten worden daarom niet nodig geacht. Nesten van deze vogels zijn wel beschermd tijdens het broedseizoen. Er is een oude oeverzwaluwwand aanwezig op het eiland in het plangebied. Deze wordt verplaatst binnen

natuurgebied Kamperhoek naar een andere geschikte plek. Het plaatsen van deze wand dient te gebeuren onder begeleiding van een ter zake kundig ecoloog.

Blauwe reiger, huiszwaluw en spreeuw hebben allemaal een matig ongunstige landelijke staat van instandhouding (SOVON, 2021). Huiszwaluw maakt zijn nest aan de buizenzijde van gebouwen. Van deze soort zijn geen nesten aanwezig in of direct naast het plangebied. Geschikte broedplaatsen voor blauwe reiger in Kamperhoek bestaan uit grote boomnesten en voor spreeuw bestaan geschikte broedplaatsen in Kamperhoek uit boomholten. Bij het voornemen worden geen bomen aangetast waardoor het voornemen geen nesten van blauwe reiger en spreeuw aantast. Ook wordt verstoring van broedende vogels voorkomen.

Het voornemen heeft geen effect op grote bonte specht, ijsvogel, oeverzwaluw, blauwe reiger, huiszwaluw en spreeuw. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

5.6.3.3 Vogels – in gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het veldbezoek zijn geschikte nestlocaties van broedvogels aangetroffen, zoals aalscholver en meerkoet. Rondom het eiland is een aalscholverskolonie aanwezig.

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar gaan broeden. Het is daarom belangrijk om hier voorafgaand aan de werkzaamheden rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met augustus. Aalscholver broedt meestal al vanaf januari en meerkoet kan tot in oktober broeden. De kans op broedende meerkoeten is na augustus wel kleiner. Daarom is ons advies om de werkzaamheden (zoveel mogelijk) uit te voeren in de maanden september tot en met december. Echter broedende vogels ook in deze periode beschermd. Het is daarom noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met een ecoloog om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden (plaatselijk) uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Mogelijk kan een deel van de werkzaamheden wel uitgevoerd worden door het aanhouden van een door een ecoloog vastgestelde verstoringsvrije zone.

5.6.4 Vissen

Houting is een trekvis die zich in de bovenstroom van rivieren voortplant op delen met zandbodems en kiezelbodems. De vis overwintert in riviermondingen en in de kustzone. In het plangebied zijn dergelijke habitats niet aanwezig. Het oppervlaktewater in het plangebied staat ook niet in directe verbinding met het IJsselmeer. Het plangebied vormt geen leefgebied voor houting. De soort komt er niet voor en het voornemen heeft geen effect op de soort. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

Kwabaal komt voor in meren met kiezel-, grind- en zandbodems en riviersystemen. Het oppervlaktewater is een ondiepe plas met een bodem die bestaat uit klei. Daarnaast is het oppervlaktewater niet aangetakt op een rivierensysteem. Het plangebied biedt geen geschikt

leefgebied aan kwabaal en de soort komt er niet voor. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

5.6.5 Vlinders

Grote vos en grote weerschijnvlinder komen onder andere voor in natte bosranden en gebruiken iep, zoete kers, populier en sommige wilgensoorten als waardplant. Op de oevers van de plas waarin het eiland zich bevindt staan wilgen. Deze vormen samen met populieren een natte bosrand dat geschikt voortplantingshabitat vormt voor de grote vos en grote weerschijnvlinder. Op het te vergraven eiland staan geen wilgen. Bij de voorgenomen werkzaamheden worden de natte bosranden met wilg niet aangetast. Het voornemen heeft geen effect op voortplantingshabitat van grote vos en grote weerschijnvlinder. Grote weerschijnvlinder overwintert als rups of pop bovenin wilgen. Grote vos overwintert als imago in een grot of holle boom. Bij het voornemen wordt dergelijke overwinteringsplaatsen niet aangetast. Het voornemen heeft geen effect op grote vos en grote weerschijnvlinder. Nader onderzoek en een ontheffing Wnb zijn niet nodig.

5.6.6 Libellen

Gevlekte glanslibel en gevlekte witsnuitlibel komen voor in het oppervlaktewater rondom het eiland in Kamperhoek [REDACTED] 2011 en NDFF, 2023). Op basis van de hoeveelheid waarnemingen van imago's is het zeer aannemelijk dat de soorten dit oppervlaktewater gebruiken als voortplantingshabitat. Gevlekte glanslibel en gevlekte witsnuitlibel overwinteren als larve onder water. Na het voornemen ontstaat er meer leefgebied voor deze soorten. Het effect is daarom beperkt tot aantasting van leefgebied tijdens de werkzaamheden. Na afronding van de werkzaamheden is sprake van een groter areaal aan leefgebied voor deze soorten.

Gezien het voornemen dat in het belang is van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van natuurlijke habitats waaronder deze beschermde soorten, heeft het voornemen een sterk wettelijk belang. Met provincie Flevoland kan in overleg worden gegaan over de noodzaak van nader onderzoek naar gevlekte glanslibel en gevlekte witsnuitlibel. Door zorgvuldig te werken en te werken met een ecologisch werkprotocol kunnen negatieve effecten grotendeels worden voorkomen en kan mogelijk een ontheffing Wnb worden verkregen zonder nader onderzoek.

Noordse winterjuffer plant zich enkel voort in de Wieden, De Weerribben (Overijssel), de Kuinderplas (Flevoland) en zeer lokaal in Zuidoost-Friesland en Zuidwest-Drenthe (Vlinderstichting, 2023). Mede hierom worden de waarnemingen in het plangebied (in de NDFF) beschouwd als incidenteel zwervende exemplaren. Het betreft slechts 3 incidentele waarnemingen uit de afgelopen 10 jaar (NDFF, 2023). De aanwezigheid van voortplanting- en overwinteringshabitat is zodoende uitgesloten. De aanwezigheid van een eventueel zwervend exemplaar zijn vraagt niet om maatregelen tijdens de uitvoeringsfase. Dit betekent dat er geen nader onderzoek of ontheffing nodig is om de werkzaamheden uit te voeren.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Aanleiding en doel

In opdracht van het Flevo-landschap heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor het uitvoeren van maatregelen in natuurgebied Kamperhoek in Flevoland. De voorgenomen maatregelen zijn uitvoerbaar als deze niet strijdig zijn met de natuurwet- en regelgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

6.2 Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van het voornemen is de volgende natuurwet- en regelgeving van toepassing:

- Wet natuurbescherming – onderdelen:
 - Gebiedsbescherming - Natura 2000
 - Soortenbescherming
 - Houtopstanden
- Provinciaal beschermde gebieden :
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN)

6.3 Conclusies toetsing

6.3.1 Natura 2000-gebieden

Significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Er is geen passende beoordeling of een Wnb vergunning nodig.

6.3.2 Soortenbescherming

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op door de Wnb beschermde soorten, namelijk wezel, hermelijn, broedvogels, gevlekte witsnuitlibel en gevlekte glanslibel. Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten op broedvogels worden voorkomen. Nader onderzoek naar vogels is daarom niet nodig. Daarnaast zijn maatregelen nodig in het kader van de zorgplicht. Voor wezel, hermelijn, gevlekte witsnuitlibel en gevlekte glanslibel is het noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren conform de vastgestelde soortspecifieke protocollen en methodes. Afhankelijk van het nader onderzoek kan het nemen van maatregelen en/of het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. Een andere optie is om in overleg met provincie Flevoland te bepalen op nader onderzoek naar deze soorten nodig is voor het aanvragen van een ontheffing. In tabel 6.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing van de mogelijke effecten op beschermde soorten.

6.3.3 Provinciaal beschermde gebieden

6.3.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt in NNN-gebied Kamperhoek. De voorgenomen maatregelen dragen bij aan de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden in NNN-gebied Kamperhoek. Er is geen sprake van een vermindering van de oppervlakte van het NNN of verminderde samenhang van het NNN. Er is geen nadere toetsingsprocedure nodig zoals een Nee, tenzij-toets en er zijn geen maatregelen nodig in de vorm van mitigatie of compensatie.

6.3.4 Houtopstanden

Bij het voornemen worden geen bomen gekapt. Het voornemen heeft geen effect op beschermde houtopstanden. Het is daarnaast wel nodig in de gemeentelijke regels na te gaan en te beoordelen of een omgevingsvergunning nodig is voor het kappen van de bomen in het plangebied.

6.4 Consequenties planvorming en uitvoering

Afhankelijk van de uitkomst van het overleg met provincie Flevoland is nader onderzoek nodig. Indien nader onderzoek nodig is dan dient dit te gebeuren in de periode van (maart) mei tot en met augustus. Het onderzoek naar libellen is het meest kritisch en moet starten in de maand mei. Onderzoek naar wezel en hermelijn kan in principe ook buiten de periode van maart tot en met augustus worden uitgevoerd, maar de cameravallen moeten dan langer op de locatie staan. De resultaten kunnen dan op zijn vroegst worden verwerkt in een rapport in september 2023. Afhankelijk van het overleg en/of nader onderzoek, kan een ontheffing worden aangevraagd voor het voornemen. Hiervoor dient een activiteitenplan te worden opgesteld met maatregelen. De maatregelen kunnen aanpassingen van de uitvoeringsplanning en -wijze omvatten, evenals het inpassen van natuurfuncties in het voornemen. Een aanvraagprocedure van een ontheffing Wnb kan vanaf de aanvraag circa 6 maanden in beslag nemen. Verder bestaat bij werkzaamheden in het broedseizoen de kans op vertraging vanwege de kans op verstoring van broedende vogels. Er dient snel een overleg met provincie Flevoland te worden ingepland. Als daaruit blijkt dat er geen nader onderzoek nodig is dient een activiteitenplan te worden opgesteld en kan de ontheffing worden aangevraagd. Op zijn vroegst kan de ontheffing voor november 2023 verkregen worden, zodat de uitvoering in die maand kan starten.

Tabel 6.1 Samenvatting van de resultaten van de toetsing van effecten op beschermde soorten

Soort(groep)	Overtreding Wnb	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Wezel en hermelijn	Mogelijk, bij de rijroute en te ontgraven sloot	Afhankelijk van uitkomst overleg met provincie Flevoland	Afhankelijk van uitkomst overleg met provincie Flevoland
Vogels – broedvogels	Mogelijk, overal in het plangebied	Nee	In overleg met een ter zake kundig ecoloog wordt bepaald of een broedvogelcontrole nodig is voorafgaand aan de werkzaamheden
Gevlekte witsnuitlibel en gevlekte glanslibel	Mogelijk, bij het vergraven van het eiland	Afhankelijk van uitkomst overleg met provincie Flevoland	Afhankelijk van uitkomst overleg met provincie Flevoland
Zorgplicht	Mogelijk	Nee	
Overige soort(groepen)	Nee	Nee	-

7 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

[REDACTED], [REDACTED] & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

[REDACTED] 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

[REDACTED] & [REDACTED] 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

[REDACTED], [REDACTED] 2011. Van zilte polder tot libellenparel. Brachytron 14(1): 3-13, 2011

[REDACTED], [REDACTED] & [REDACTED] 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Ministerie van LNV en provincies (2007). Spelregels EHS – Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.

Provincie Flevoland, 2022. Omgevingsverordening Flevoland.
[Omgevingsverordening Flevoland | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

Provincie Flevoland, 2023. Natuurbeheerplan Flevoland, Doelen & Criteria.
[Natuurbeheerplan Flevoland - Doelen en criteria](#)
[Natuurbeheerplan \(arccgis.com\)](#)

Provincie Flevoland, 2023. Uitwerking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.
[Natuurnetwerk Nederland \(arccgis.com\)](#)

Rijkswaterstaat, 2017. Natura 2000 Beheerplan IJsselmeergebied 2017-2023. Deelgebied Ketelmeer & Vossemeer (oktober 2017).

Rijkswaterstaat, 2017. Natura 2000 Beheerplan IJsselmeergebied 2017-2023. Deelgebied IJsselmeer (oktober 2017).

2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON
Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2020.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl